

Фискални савет Србије саопштио је данас да подржава једнократно, привремено повећање буџетског дефицита и јавног дуга док траје криза, чак и у случају да оно буде релативно велико, под условом да се ова средства усмере рационално и одговорно.

„Цена потребних мера биће готово извесно висока, али ју је оправдано платити како би приватни сектор прошао кроз ову привремену кризу са што мање последица, односно да би сутра својим пословањем и плаћањем пореза омогућио враћање новонасталог јавног дуга“, навео је Фискални савет.

Како је истакнуто, најважнији задатак буџета, током пандемије изазване вирусом корона, јесте да непосредно финансира све трошкове борбе за животе и здравље грађана Србије.

Уз то, буџет би морао да има важну улогу у умањењу економске штете за угрожене грађане и делове привреде који ће овом кризом бити највише погодјени.

Указано је да ће пандемија корона вируса имати „снажан негативан утицај на светску економију и јавне финансије већине земаља укључујући и Србију“.

„Оштар привредни пад који се очекује довешће до аутоматског смањења јавних прихода, раста буџетског дефицита и последично до задуживања земље. У таквим условима Влада мора да издвоји додатна средства из буџета за спроводјење мера појачане здравствене заштите становништва, што ће још више повећати дефицит и јавни дуг“, саопштио је Фискални савет.

Наведено је да би, трошак ублажавања економских последица ове кризе за привреду и становништво, био трећи озбиљан удар на буџет који ће доћи преко свега наведеног и једино га је могуће финансирати задуживањем државе.

Фискални савет, међутим, оцењује да јесте оправдано да држава током трајања ове кризе део средстава определи за финансијску подршку и пореске олакшице економски угроженим деловима становништва и привреде.

„Премда ће тај трошак извесно постати јавни дуг који ће касније отплаћивати сви грађани, Србија је захваљујући здравим јавним финансијама тренутно у могућности то да уради“, навео је Фискални савет.

Мере Владе за умањење економске штете ове кризе морају бити рационално усмерене на најугроженије делове становништва и привреде, сматрају у Фискалном савету.

Према њиховој оцени, тренутно су најугроженији запослени у приватном сектору који би могли остати без посла или примања и мала и средња предузећа која немају расположиве ресурсе да се изборе с падом пословне активности.

Тренутно нису угрожени запослени у јавном сектору и пензионери јер они имају стабилне послове и стабилна примања.

„За њих је оправдано да држава током трајања епидемије обезбеди редовне приходе (непромењене плате и пензије) и да гарантује да неће бити отпуштања из јавног сектора док траје криза“, наведено је у саопштењу.

Фискални савет међутим сматра да је давање ванредних средстава овим групама становништва, попут једнократне помоћи свим пензионерима, у основи нерационално трошење новца пореских обвезника, јер представља задуживање свих грађана Србије за мере које неће имати значајан ефекат за санирање економских последица кризе, а неће отићи ни тренутно најугроженијима.

„Овакве мере су нерационалне тим пре што је већ усвојено одлагање плаћања редовних месечних обавеза које ће такође представљати трошак за државу и јавна предузећа“, указао је Фискални савет.

Упозорено је да мере Владе морају бити привремене, јер се садашња криза суштински разликује од оне из 2008. године чији је извор била глобална финансијска и економска неравнотежа, које су захтевале релативно дуготрајан и спор опоравак и структурне промене јавних политика.

„Нову кризу, међутим, изазвали су чиниоци који су дошли ван економије, па ће она више личити на кризе које настају под утицајем других природних катастрофа (земљотреси, поплаве и друго). То значи да ће економски пад бити оштар и нагао, али би привреда требало релативно брзо да почне да се опоравља након завршетка епидемије“, наглашено је у саопштењу.

Због тога је, како се додаје, важно је осигурати то да се по завршетку ове кризе и јавне финансије заједно са привредом врате у равнотежу, измедју осталог да би се могао сервисирати новонастали јавни дуг.

„Због тога држава сада не сме да посеже за структурним променама политика попут смањења пореских стопа, повраћаја дела ПДВ-а и др. чак и уколико би се то односило на ограничен број услуга или производа, нити за трајним повећањем расхода. Правац у

ком је оправдано да се делује у садашњим околностима јесте одлагање одређених пореских обавеза за предузећа и становништво које те обавезе тренутно нису у могућности да плате, уз евентуалну једнократну и ограничену финансијску подршку најугроженијим“, пише у саопштењу.

Мере Владе Србије морају, упозорио је Фискални савет, да буду добро циљане и не смеју да доведу до привилегованог положаја појединих предузећа.

„Циљ фискалних мера које је сада оправдано усвајати јесте да се умањи економска штета коју ће епидемија да изазове. То значи да је потребно и оправдано спасавати само оне послове и предузећа који су привремено у озбиљним проблемима, а која ће након завршетка кризе моћи одрживо да послују“, навели су из фискалног савета.

Како је објашњено, таквим предузећима потребно је што пре послати јасну и одлучну поруку да је Влада спремна да сноси део трошка њиховог преживљавања током кризе и по цену осетног повећања јавног дуга.

„На овај начин ће се избећи прекомерно и дугорочно непотребно гашење великог броја радних места и предузећа“, оценио је Фискални савет уз препоруку да би појаву одредјених лобистичких група, које се у оваквој ситуацији залажу за добијање трајнијих пореских привилегија, требало у корену сасећи.

(Бета)